JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1853. **Zaturdag 19 Maart.** **N°. 22.**

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is **zestig duiten** voor de **vijf woorden**, behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

BATAVIA, *den* 7den *Maart* 1853. (No. 4.)

(Staatsblad No. 14a.)

Gelezen, enz.

De raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Gelet;

I. Op de resolutie van 7 Julij 1829 No. 26, bij welke ten volle zijn goedgekeurd de verrigtingen van den resident van Sumatras Westkust, bij zijn rapport van 21 Mei 1829 No. 29 omschreven; — en voorts zijn bekrachtigd de door hem uitgereikte, in dat rapport vermelde bewijzen van eigendom, wegens den afstand van den grond van de vroeger behoorden Padang bestaan hebbende wildernis;

welke verrigtingen en bewijzen, hoofdzakelijk de volgende waren:

dat, — ten einde zeker uitgebreid stuk woesten gronds, zich van Padang naar Nangalo uitstrekkende, en grootendeels in met digt struik- en rietgewas bezet moeras bestaande, te doen ontginnen en strekken tot uitbreiding van die hoofdplaats, en ten einde zekerheid van ongestoord bezit, na ontginning, te verzekeren aan hen, die van de ontginnen werden teruggehouden door vrees voor de door geenerhande bewijzen gestaafde beweringen van sommige personen, die zouden willen beschouwd worden als bevoegd om eerst, tegen eene kleine vergoeding, toestemming tot ontginning te geven, later de helft der vruchten te nemen en eindelijk den ontginner te verjagen en het ontgonnene aan zich te trekken, — de resident twee bekendmakingen had uitgevaardigd;

dat de eerste, van 29 Maart 1826 hoofdzakelijk inhield, dat eider, wie het ook ware, *Maleijer* van *Tjaniago* of *Kotta Pilian*, *Chinees* of ander, die genegen was sawas of tuinland aanteleggen in de wildernis, daartoe vrijheid had, en de verzekering de vruchten er van te zullen genieten, zoude verkrijgen, mits zich later onderwerpende aan de gewone bepalingen, en, den grond bewerkende, beschermd zoude worden;

dat de tweede bekendmaking, van 22 September 1828, inhield, dat hij resident, om meer verzekering te geven, van later niet gestoord te worden, bewijzen zoude uitreiken;

dat deze bewijzen, op zegel van *f* ½ geschreven, van den volgenden inhoud waren:

» No.

» *Attestatie*

» De . . . ., zich gemeld hebbende om in bezit te nemen en te bewerken zeker stuk grond gelegen . . . . breed . . . . lang . . . ., en gebleken zijnde, hetzelve heden nog in eenen wilden staat is, zoodat niemand er meer of minder op kan pretenderen dan hij, die zich echter nu openlijk voordoet als de bezitnemer; zoo wordt hem dit bewijs uitgereikt, als verklarende hem in die termen; wordende hem echter aanbevolen zich van nu aan te onderwerpen en te achtervolgen de bestaande of nog te maken bepalingen, rakende eigendommen.

» Zoo binnen drie maanden het werk niet aanvaard is, vervalt deze attestatie.

» *De Resident*,"

II. Op het besluit van den raad van Indië, gouvernements-kommissaris voor Sumatra, van den 5den September 1840 No. $\frac{301}{584}$, bij hetwelk,

na vermelding onder anderen,

dat reeds in 1754 maatregelen zijn genomen, om tegen te gaan de aanmatigingen, die enkelen zich ten aanzien van woeste gronden veroorloofden, en het streven van sommigen, om zich met den arbeid van anderen te verrijken;

dat de maatregelen, bedoeld in de boven aangehaalde resolutie van 7 Julij 1829 No. 26, mede daartoe strekten, maar belemmering ondervonden in bezwaren bij het doen van overdragt;

dat dit laatste ten gevolge had, dat de oude vorderingen, welke zich evenmin door eenig dagelijk bewijs, als door de oude [illegible] laten regtvaardigen, weder werden te voorschijn gebragt [illegible]stemming van nieuwe, en verontrusting van oude ondernemingen van ontginning;

dat derhalve voorzieningen tot verzekering van het regt van eigendom wenschelijk waren;

is bepaald:

1°. dat met de uitgifte van woeste gronden, in de ommelanden der hoofdplaats Padang gelegen, op den bij gouvernements besluit van den 7den Julij 1829 No. 26, goedgekeurden voet, zal worden voortgegaan, onverschillig of dezelve onder den laras Kotta Pilian dan Tjuniago behooren.

2°. dat als woeste gronden zullen worden beschouwd niet alleen die, welke nimmer bebouwd zijn geweest, maar ook de zoodanige, welke, ofschoon kenmerken van vroegere bebouwing vertoonende, thans woest en ongebruikt liggen; tenzij in het laatste geval de vroegere ontginners hun regt op die gronden bewijzen en zich genegen toonen om dezelve op nieuw weder te bebouwen;

3°. dat de uitgegeven en ontgonnen wordende woeste gronden, gedurende den tijd van tien jaren vrij zullen zijn van grondbelasting, doch dat, in geval de bezitnemers of hunne opvolgers in gebreke mogten blijven de uitgegeven gronden te ontginnen en te bebouwen, dezelve in de belasting zullen worden opgenomen, niet naar de waarde, die zij in eenen verwaarloosden staat hebben; maar naar die, welke zij, bij vergelijking van gelijksoortige bebouwde gronden, zullen kunnen hebben, zullende deze bepaling speciaal toepasselijk zijn op de gronden, welke door vroegere ontginners worden gereclameerd; met dien verstande, dat, wanneer zij zich tot de bebouwing verbinden, zij mede het voorregt der vrijstelling zullen genieten;

4°. dat de acten van eigendom, ten behoeve der eerste bezitnemers door den raad van justitie zullen verleend worden, enkel op het certificaat van uitgifte op zegel, en eene landmeterskennis, zonder meer; de zegels der vereischte acten berekenende tegen eene grondwaarde van en met *f* 50,— tot hoogstens *f* 100,—;

5°. dat van alle reeds uitgegeven gronden, de acten van eigendom op dezelfde wijze zullen worden verleend.

III. Op het besluit van den raad van Indie, gouvernements-kommissaris voor Sumatra, van den 7den September 1840 No. $^{328}/_{538}$; bij hetwelk is bepaald:

1°. dat geene gronden door de *Maleische* ingezetenen of hoofden, aan *Europeanen*, *Chinezen* of andere vreemdelingen, voor eenen onbepaalden tijd zullen mogen worden verpand, zonder toestemming van den gouverneur van Sumatra Westkust;

2°. dat bij het verleenen dezer toestemming zal worden gelet op de middelen van de *Europeanen*, *Chinezen* of andere vreemdelingen, en geene verpanding voor onbepaalden tijd van meer gronden aan dezelven worden veroorloofd, dan redelijkerwijs en ruim genomen te berekenen is dat door hen kunnen worden bebouwd;

3°. dat van alle zoodanige verpandingen voor onbepaalden tijd, onder het district der hoofdplaats Padang, bewijzen zullen worden verleend door den raad van justitie, in tegenwoordigheid van den toeanko panglima, één panghoeloe van het geslacht *Tjuniago* en één van het geslacht *Kotta Palian*, en zulks op eene enkele, op zegel en in het maleisch en hollandsch, geschrevene verklaring der partijen, benevens eenen meetbrief.

IV. Op het besluit van den gouverneur der Westkust van Sumatra, van 14 Februarij 1848 No. 301;

bij hetwelk, onder nadere goedkeuring van het gouvernement, is bepaald:

1°. dat geene eerste grondkaarten noch eerste eigendoms-bewijzen van Maleische gronden mogen worden opgemaakt of uitgegeven, zonder voorkennis of toestemming van het hoofdbestuur:

2°. dat zoodanige opmetingen zullen behooren te geschieden door den gezworen landmeter, in tegenwoordigheid van een panghoeloe uit het geslacht *Kotta Pilian* en een uit die van *Tjuniago*:

3°. dat de eerste eigendoms-bewijzen van Maleische gronden zullen worden verleend door den raad van justitie, in tegenwoordigheid van den toeanko Panglima van Padang of iemand van zijnentwege, mitsgaders een panghoeloe uit het geslacht *Tjuniago* en een van het geslacht *Kotta Pilian*: dienende, zoo veel mogelijk, hiertoe gekozen te worden de panghoeloes die bij de opmeting zijn tegenwoordig geweest.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Ten vervolge op de resolutie van 7 Julij 1829 no. 26, als nog, voor zooveel noodig, goed te keuren en te bekrachtigen de besluiten, hierboven met II, III en IV aangeduid.

Ten tweede: Te bepalen:

dat, bij eigendoms-overgang van het geheel of van een gedeelte van eenig onroerend goed, toebehoorende aan een lid der oorspronkelijke bevolking van Sumatra's Westkust, en waarvan een wettig eigendoms-bewijs opgemaakt is, de bewijzen, welke ten gevolge van erfenis, boedelscheiding of anderzins mogten vereischt worden, door de eerste plaatselijke autoriteit zullen worden verleend, na vooraf te hebben ingewonnen het advies van de bevoegde regenten, soekoe- en familie-hoofden.

Ten derde: Te bepalen, dat het bij dit besluit in art. 3, ter Sumatra's Westkust, op de wijze en plaatsen, door den gouverneur van dat gewest te bepalen, in de Nederduitsche en Maleische talen zal worden afgekondigd, en voorts in de *Javasche Courant* en het *Staatsblad* van Nederlandsch-Indie zal worden opgenomen.

Afschrift, enz.

Accordeert met voorschreven register.
De fung. Algemeene Secretaris,
DE WAAL.

BUITENZORG, *den* 15 *Maart* 1853. (No. 7.)

(*Staatsblad No.* 15.)

Gelezen, enz.

De raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Ten vervolge op het besluit van 9 Junij 1842 n°. 1 (staatsblad n°. 24), in te trekken en mitsdien buiten werking te stellen, alle bepalingen waarbij aandeelen in confiscatien zijn toegekend aan de kommissien tot ondersteuning van behoeftige Christenen en aan de armen.

Ten tweede: Enz.

Afschrift, enz.

Accordeert met voorschreven register.
De fungerend Algemeene Secretaris,
DE WAAL.

Benoemingen.

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot assistent-resident voor de policie te Soerabaya, *P. Swerver*, secretaris der residentie Batavia.

Tot assistent-resident en magistraat te Macassar, *J. G. Grudelbach*, eerste kommies op het residentiekantoor te Muntok (Banka), tevens griffier bij den landraad en vendumeester aldaar.

Tot assistent-resident van Billiton en Onderhoorigheden *H. G. Dielwart*, administrateur der tinmijnen te Soengi-Slan, benoemd voor Pankalpinang (Banka).

BEVESTIGD:

In de betrekking van eersten kommies bij de weeskamer te Batavia, *W. F. Ploegman*, thans met de waarneming dier betrekking belast.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Directeur der Kultures,

BIJ HET KADER DER LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES

IS OVERGEPLAATST:

Uit de residentie Japara naar Kedirie, de kontroleur der 2 klasse *J. A. L. Steyn Parvé*..

ZIJN GEPLAATST:

De benoemde kontroleur der 3 klasse *W. H. van der Hell*, in de residentie Japara.

De ambtenaar *L M H Kulenkamp Lemmers*, in de residentie Kadoe.

De ambtenaar *W. C. D. A. T. Musquetier*, in de residentie Japara.

De ambtenaar der 2 klasse *D. van Baak*, in de residentie Soerabaya.

De ambtenaar der 2 klasse *G. Birnie*, in de residentie Kedirie.

De ambtenaar der 1 klasse Mr. *G. F. H. Henny*, in de residentie Pekalongan.

BIJ HET PERSONEEL DER INDIGO-KULTUUR

ZIJN OVERGEPLAATST:

Uit de residentie Bezoekie naar Pekalongan, de assistent der 2 klasse *F. Jullens*.

Uit de residentie Kadoe naar Bezoekie, de opziener der 1 klasse *D. F. van der Heijde*.

Uit de residentie Pekalongan naar Kadoe, de opziener der 3 klasse *J. Thomson*.

Militair Departement.

BEVORDERD:

BIJ HET REGIMENT OOST-INDISCHE KAVALLERIE.

Tot 2 luitenants de adjudant-onderofficieren *F. van Utenhove* en *T. A. C. Prevost*, en de opperwachtmeesters *F. L. van Olderen* en *F. Bovens*.

DE TOREN VAN CASTILLAC. (*vervolg.*)

— Broeders, gij kent hen niet, die gij zoo haat; gij [illegible] door den sluijer Uwer vooringenomen[illegible] en weet te wel, dat Uwe veroordeelen hoogst onregtvaardig zijn. Onze goede, onze eerbiedigde moeder — en het meisje veegde een traan weg, — deelde niet in de gevoelens van uitsluiting, waarmede onze familie hare schoonzuster getroffen had. In het geheim onderhield zij altijd eene zusterlijke vriendschap met haar en het was op het dringend verzoek van [illegible]phine van Castillac, dat zij er in toestemde, om mij voor drie jaren naar het klooster der Visitandinen te Bordeaux te zenden. Daar zag ik iedere week niet alleen mijne tante, maar ook [illegible] den heer Robin en zijn zoon, een jongeling even oud als ik. Bij hen vond ik het ouderlijke huis; zij overlaadden mij met goedheden en de [illegible] liefde en ik zou wel ondankbaar zijn, indien ik de herinnering dier liefderijke zorgen aan mijn kindsheid besteed, had bewaard.

De beide broeders behielden een woest stilzwijgen; eindelijk hervatte de oudste barsch:

— Zoo, het is dan waar, dat die verrijkte burgers [illegible] toestand kennen; — zij hebben ze [illegible] vernedering en zijn hier gekomen om me[illegible] ons te huichelen?

— En waren onbeschaamd genoeg om ons hunne diensten aan te bieden? voegde Jan, met een verschrikkelen vloek, er bij.

— In Gods nam, Broeders! hernam Valeria smeekende, denkt zoo kwaad met over een stap, die zoo wel ons vereert, als hen, die hem gedaan hebben. De heer Robin is zoo kiesch en kendet gij zijn zoon even als ik, diens voortreffelijke opvoeding, beminnelijke hoedanigheden, verhevene gevoelens . . .

Donder, zuster! viel Jan haar ruw in de reden, het komt mij voor, dat gij dien winkeljongen meer verdedigt. dan het wel aan een meisie van Uwen naam en Uw rang past.

Valeria wilde antwoorden, — maar zij stamelde, werd bedremmeld; hare snikken beletten haar het spreken.

— Aldus zijt gij, Mijnheer, liet Mark zich nu weder hooren, U zelven zoo vijandig, dat gij de hulp weigert van een bloedverwant, als gij maar één woord hebt te zeggen om stapels goud te krijgen?

— Eer ik dat woord uitspreek, zeide Castillac krachtig en van zijnen stoel opspringende, moge men mij de tong uitrukken.

— En mij, schreeuwde Jan met een vuistslag op de tafel, in stukken houwen.

— Ik heb het wel verwacht, mompelde Valeria en daarom heb ik niet van een bezoek willen spreken, dat zulke hevige hartstogten opwekt.

Maar de koppige Mark was nog niet uit het veld geslagen.

Het spijt mij, Mijneheeren, maar gij weet niet wat gij weigert; gij kunt U geen denkbeeld maken van de schatten van den heer Robin. Onlangs sprak ik een matroos van Vieux-Boncout, die mij verhaalde, dat die heer eigenaar is van wel tien schepen, beladen met koopmanswaren, die in alle zeeën rondvaren. Hij is de rijkste reeder van Bordeaux, zoo niet van gansch Frankrijk.

— Zwijg, Mark! viel Hector hem in de reden, hoeveel ik ook voor een getrouw dienaar over heb, nimmer zal ik het dulden, dat hij het onderneemt mij te leeren, hoe ik de eer mijner familie moet bewaren. — Zwijg, zeg ik en dat niemand meer zoo vermetel is de namen dier personen in mijne tegenwoordigheid te noemen, wil hij mij niet ernstig boos maken. Onze eerste plan is het beste en zal doorgaan, Jan en ik vertrekken; ik heb het zoo beslist.

Deze keer hief Mark de oogen ten hemel en kroop wrevelig in zijn hoek.

Welnu, Broeders! vroeg Valeria bedaard, — na eene korte pauze, — daar gij nu toch volstrekt vertrekken wilt, wat beslist gij dan omtrent mij?

Hector en Jan zagen elkander doodelijk verlegen aan.

— Zijn wij te arm om mij in het klooster te laten

BIJ DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST,

Tot officieren van gezondheid der 2 klasse, de officieren van gezondheid der 3 klasse *D. J. de Leeuw* en *F. P. Bergmans.*

ONTSLAGEN:

Uit Z. M. militaire dienst, de 2 luitenant der infanterie *J. W. Riesz.*

Advertentien.

De directeur der middelen en domeinen herinnert dat de belasting op paarden en rijtuigen over het loopende jaar, moet worden voldaan vóór ultimo Maart aanstaande, zullende tot ontvangst dezer belasting, voor zooveel de residentie Batavia betreft, gedurende die maand, zon- en feestdagen uitgezonderd, worden gevaceerd op de navolgende plaatsen.

1°. Voor de stad en voorsteden, ten kantore van den algemeenen ontvanger te Weltevreden.

2°. Voor het zuiderkwartier der ommelanden te Meester-Cornelis, door den assistent-resident der Bataviasche ommelanden.

3°. Voor het oosterkwartier der ommelanden, door den schout te Bekassie, en

4°. Voor het westerkwartier der ommelanden door den hoofdschout te Tangerang.

Vertrek van de Landmail.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bij deze bekend, dat op Maandag den 28sten dezer, des namiddags ten één ure, bij het postkantoor te Weltevreden gesloten zullen worden de brievenpakketten, bestemd om te worden verzonden naar Singapore en van dáár, per landmail, naar Europa; zullende de sluiting der postpakketten, bestemd voor Banka, Palembang en Riouw, plaats vinden op Zondag den 27sten dezer.

Batavia, *De Directeur voornoemd,*
den 9den Maart 1853. DE VEER.

President en directeuren der Javasche bank maken bekend, dat zij van af den 1sten April aanstaande zullen uitgeven eene nieuwe soort van Bankbilletten, ter vervanging en intrekking van de thans met eenen stempel voorziene in omloop zijnde billetten; zullende door hen, van dien datum af, geene gestempelde verder uitgegeven worden.

Zij noodigen, ten gevolge daarvan, de houders dezer laatsten uit, dezelven ter verwisseling, zoo wel bij het hoofdbereau alhier als bij de agentschappen te Samarang en Soerabaija, aan te bieden.

Met bekendstelling, dat de nieuwe uit te gevene van de bereids in omloop gebragte verschillen door:

a. dat van dezelven de regter benedenhoek niet is afgeknipt;

b. dat de betaling daarin is bekend gesteld in Indisch Courant, instede van den stempel in recepissen;

c. dat de serien van *f* 1000,—, *f* 500,—, *f* 300,—, *f* 200,— zijn uitgedrukt in roode drukletters, terwijl met de serien van *f* 100,—, *f* 50,—, *f* 25,— zulks in blaauwe het geval is, en voor elke serie eene andere drukletter is gebruikt;

d. dat de nummers, behalve tweemaal in cijfer, tevens in letters zijn bekend gesteld;

e. dat daarin tweemaal éénen datum, en wel die van den aanmaak, is opgenomen;

f. dat van de hoogere tot de lagere serien, eene kleine afdaling der grootte van het papier plaats vindt;

g. dat als watermerk, behalve het woord »Javasche Bank," mede het bedrag van elke serie in letters voorkomt.

Aan de mans lidmaten der Protestantsche en Evangelisch-Luthersche gemeenten van Batavia, wordt bekend gemaakt dat, van den eersten Maart 1853 tot den daarop volgenden twaalfden April, in de kerkeraadskamer der Willemskerk en in die der Buitenkerk, van 's morgens negen tot 's namiddags twee ure, ter inzage liggen eene Project-Acte van Vereeniging der beide gemeenten, door eene gecombineerde vergadering der beide kerkeraden met de diakenen ontworpen, en door die vergadering met *algemeene stemmen* aangenomen; ten einde genoemde mans lidmaten in staat te stellen om, binnen den voorschreven termijn van zes weken, hunne bezwaren, zoo zij er zijn mogten, met eigenhandige onderteekening bij hunne respective kerkeraden te brengen.

Gedaan in de gecombineerde vergadering van 25 Februarij 1852.

De Voorzitter,
J. G. G. BIERHAUS.

De Secretaris,
A. A. T. MOUNIER.

PROJECT-ACTE.

van vereeniging der hervormde en overige protestantsche gemeenten van Batavia met de evangelisch-luthersche gemeente aldaar, *gratis* te verkrijgen bij de H.H. *W. van Berckel Bik, W. Retgers en G. Warnar.*

De directeur der posterijen geeft te kennen, dat ten gevolge der verandering, gebragt in de expeditie van den dagelijkschen post naar Buitenzorg, het postkantoor te Weltevreden, des Zondags zal geopend zijn, van voormiddags 10 tot 12 ure.

Vendutien.

Op Maandag 21 Maart, voor een huis op Noordwijk, vroeger bewoond door den heer *Coudray*, door *Vaupel & Co.*, van eene partij restant tokogoederen, modeartikelen, enz., op Zondag 20 voor een ieder te bezigtigen.

Op Dingsdag 22 Maart, voor het commissiehuis van *John Pryce en Co.*, van diverse negotiegoederen.

En
à 4 pCt. vendusalaris, van eene partij beschadigde en andere lijnwaden, enz.

Op Woensdag 23 Maart, voor het woonhuis van den heer *J. J. de Weijer*, op Rijswijk, wegens vertrek, door *Vaupel & Co.*, van diverse huismeubelen, bendies, goede paarden, enz.

Op Donderdag 24 Maart, voor het commissiehuis van Gebr. *Roselje & Co.*, van eenige oxhoofden roode wijn van het beroemde merk *Baour & Co.* diverse provisien, glaswerk, enz., en voor rekening van belanghebbenden, zonder reserve, 115 rollen gaaf zeildoek, bij kleine kavelingen.

Op Vrijdag den 25 dezer door *Vaupel & Co.* voor een huis in den Gang Petjanongan thans bewoond door den Heer Dr. *Steenstra Toussaint*, van diverse meubelen, wagens, paarden, enz., enz.

Op Zaturdag 19 Maart, des morgens ten 10 ure, in het lokaal der Beurs, voor rekening van het gouvernement, van eene hoeveelheid van 40,000 Mexikaansche dollars, en zulks bij kavelingen van 1000 stuks.

Vertrekkende Personen.

J. de Moll van Otterloo verlaat Java voor eenigen tijd.

Willem Frederik Georg Lodewijk Sickinghe.

J. J. de Weijer en familie naar Nederland.

H. Hope Loudon; gemagtigden jonkh. Mr. *D. A. Gevers*, te Tjikadjang, en *F. H. Tiedeman* en *C. F. W. Wiggers van Kerchem*, te Batavia.

G. B. Becking naar Nederland.

De Wed. *Hoffmann* naar Nederland.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 10 *tot en met den* 17 *Maart* 1853.

Hotel der Nederlanden L. F. Ham, van Nederland. Dr. Neijssel, van het hospitaal. — C. de Groot van Banka. — van Dolderen, van de reede. — Halbertsma, van de reede. — A. E. van Mansvelt, van idem. — de Mol van Otterloo, van Nederland. — Jansen, van idem. — Neeneman, van Amerika. — Geerling, van de reede. G. Schimmelpennink, van Soerabaija.

Rotterdamsch Hotel. Jonkh. A. Meijer, van de reede. W. H. F. van Oordt, van idem. — E. Hinnekindt, van Soerabaija. H. Loudon, van Bandong, — Peter Zilver, van Manilla. — M. C. van Vreeland, van de reede. — T. van Alphen, van idem. — Cowie, van Port-Philip.

Hotel Willem II. C. Stevenson, van Weltevreden.—Demmeni, van het hospitaal.

Hotel Weltevreden. Ukena, van Batavia. — van Gorkom, van het hospitaal. — S. B. Dumaus en familie, van Batavia.

Marine Hotel. S. J. Rotgans, van Amsterdam. — F. C. L. C. J. Spangenberg, van idem, — J. C. Jaspers, van idem. — en J. J. Noltbenius, van Madioen.

BATAVIA.

Op gisteren heeft de Raad van Justitie alhier uitspraak gedaan in de zaak van *Heinrich von Gaffron*, direkteur van het Gouvernements steenkolenmijn-etablissement te Pengearong in de residentie Zuider en Ooster Afdeeling van Borneo.

Het openbaar ministerie bij dien Raad had tegen denzelven geeischt: schuldig verklaring aan misbruik van gezag en moedwillige verwonding, en als straf vier jaren gevangenis, hebbende de Raad van justitie bij deszelfs vonnis den gezegden *H. von Graffon* aan die misdaden schuldig verklaard onder verligtende omstandigheden, de straf bepaald op negen maanden gevangenis en hem wijders veroordeeld in de kosten van den processe.

— Met genoegen zagen wij in de *Javasche Courant* van heden, dat het Indisch Gouvernement het verzoek om medewerking tot het oprigten van een gezondheids-etablissement te Gadok, op het landgoed Tjikoppo (Buitenzorg) door den heer Dr. *A. J. D. Steenstra Toussaint* gedaan, voorloopig voor den tijd van twee jaren, ingaande met het tijdstip, waarop die inrigting gereed zal zijn, heeft toegestaan.

Breedvoerig is dit onderwerp onder de rubriek *Ingezondene stukken*, en het hoofd *de Minerale bron te Sisippan bij Gadok* in ons Blad van den 1sten December A°. P°. behandeld en vermeenen wij daarom noch op het doel der inrigting, noch op het nuttige harer strekking te behoeven terug te komen. Alles toch is daarin duidelijk uit een gezet en nu de voornaamste hinderpalen uit den weg zijn geruimd, wenschen wij Dr. *Steenstra Toussaint* en der lijdende menschheid geluk, dat eene zoo nuttige, ja in deze gewesten onontbeerlijke inrigting spoedig tot stand zal komen, waartoe voorzeker het meeste zal toebrengen de welwillende wijze, waarop het Nederlandsch-Indisch Gouvernement daarin te hulpe komt.

Immers die welwillendheid straalt geheel door in het aannemen van het verzoek van Dr. *Steenstra Toussaint*, om zoolang de inkomsten niet geevenredigd zullen zijn aan de uitgaven, aan die onderneming eene maandelijksche subsidie te geven van *drie honderd gulden*, voor welken onderstand altijd de noodige lokaliteit ter beschikking van het Gouvernement zal worden gesteld voor vijf door hetzelve aan te wijzen lijders der 1ste klasse, met verpligting tevens om hen te onderhouden en te verplegen voor denzelfden prijs, waarvoor zij, met betrekking tot hun rang of hun traktement, in 's lands hospitalen worden verpleegd.

Zoo als wij zeiden, de voornaamste hinderpalen zijn thans uit den weg geruimd. Moge dan ook het lijdende menschdom spoedig de gevolgen der welwillendheid van het Gouvernement en der kunde en ijver van Dr. *Steenstra Toussaint* ondervinden; moge de hooge en gezonde luchtstreek van Gadok hetzelve leniging en herstelling aanbrengen.

— Van Buitenzorg meldt men:

Den 16den dezer is, op de hoogte van Pantar Paté op korten afstand van de hoofdplaats Buitenzorg gelegen, het lijk van een Inlander gevonden, hetwelk al de kenmerken van een gepleegden moord vertoonde.

Wij ontleenen aan de Nieuwe Rotterdamsch Courant van 22 Januarij jl. de volgende berigten.

ENGELAND.

De hertog en de hertogin van Wellington zullen binnen kort eene reis naar Spanje en Portugal ondernemen; zij stellen zich voor, de plaatsen nog eens te bezoeken, waar de overleden hertog zoovele lauweren inoogste. Gedurende hunne afwezigheid zal hunne verblijfplaats Apsley-House, nabij Hyde-Park aanmerkelijk verfraaid worden. De oude hertog had niet gewild dat de schade, door het volk in een oogenblik van opgewondenheid aangebragt, zou worden hersteld en had slechts de verbijzelde glasramen achter zwarte luiken doen verbergen.

— Men wil weten, dat de bank haar disconto in de volgende zamenkomst tot 3 pCt. zal brengen. Het verschil van ½ pCt., dat nog tusschen het disconto van Frankrijk en dat der Engelsche bank bestaat, noopt de Fransche bankiers en kapitalisten, hunne verzendingen van papier, dat zij liever te London dan te Parijs ve disconteren, voort te zetten.

— De heer *d'Israeli* zal zich voor twee jaren bu tenslands begeven. tot herstel van zijne gezondheid.

— Eergisteren had voor den *Lord-Mayor* het twee verhoor plaats van *R. F. Pries*, beschuldigd, door middel van valsch cognossementen, de firma *James Ho ford & Co.* voor eene som van £ 18,000 te hebben op geligt, zoo als hij door dergelijke middelen zich geld ten bedrage van ongeveer £ 35,000 had weten te ve schaffen. De heer *Balantine*, die voor de vervolge optrad, zeide dat de sommen, door den beschuldig door middel van valsche handteekening verkregen, zijn minst £ 50,000 bedroegen, hebbende hij van firma *Collman* en *Stolterfoht* op valsche cognossementen van graan £ 9000 en acceptatien ten bedrage v £ 41,000 ontvangen, zoodat de firma zich had genoo zaakt gezien, hare betalingen te schorsen. Hierop we door den heer *Freshfield*, namens bedoelde firma, aa gemerkt, dat zij zich jegens de commerciële wer verpligt gevoelde, te voorschijn te treden en alle m gelijke faciliteiten te verleenen.

Onder de gehoorde getuigen was er een, die een brief van den beschuldigde aan zijne vrouw, had ge zen, en, waaruit hij zich de volgende zinsneden her nerde: »Dierbaarste Mathilde! Wanneer gij den e ten schok zult te boven zijn, zult gij beter varen z der mij. Leer toch den kleinen....niet den naam zijnen ongelukkigen vader te haten. Hemel, waa ben ik door eene reeks van omstandigheden gekomen Ik ben een bedrieger, een zwendelaar en een falsa Ik zal het spoedigste middel te baat nemen, om einde aan mijn leven te maken."

Een lid der firma Brown en Young verklaarde, hun naam, geplaatst op de hun vertoonde graance len, was valsch en nagemaakt.

De heer *Hermann Turk*, lid der firma Collman Stolterfoht verklaarde, dat die firma zeer uitgebre zaken met den beschuldigde had gedaan. Al de val stukken waren, haar door den beschuldigde gegeven door haar ongeveer 30 sh. daarop voorgeschoten. geheel dezer voorschotten in geld en acceptatien droeg £ 51,435 1 sh., waarop haar evenwel sedert Dec. jl. £ 20,000 was terug betaald.

Om dit laatste gedeelte der beschuldiging tot meerdere duidelijkheid te brengen, werd de zaak der eene week uitgesteld. Aan den beschuldigde w inmiddels te kennen gegeven dat hij in allen gev ter zake van het jegens de firma *Holford en Co.*, pleegde bedrog, definitief in staat van beschuld gesteld zoude worden.

— Bijzondere mededeelingen behelzen nog ve bijzonderheden omtrent den persoon en de gedragi van *Pries*, wiens bedrog zooveel sensatie in de Lon sche handelswereld heeft gemaakt. *Pries* is 35 j oud en een Duitscher van geboorte. Vroeger wa klerk in eenen wijnhandel in Marklane, waar hij gelegengeid had, om uitgebreide relatiën aan te kno Spoedig vestigde hij zich dan ook voor eigene reke en sedert vijf jaren bekleedde hij eene eervolle

gaan, ging freule van Castillac voort. na hen te vergeefs eenige oogenblikken tot antwoord te hebben gelaten, dan is de eenige gevoegelijke plaats voor mij de woning onzer vooronders; ik zal derhalve daar, aan onze haardstede, Uwe terugkomst afwachten en voor U bidden. Broeders!

Dat besluit was wel, in weerwil van de groote zwarigheden, dat het aanbood. het eenige, dat zij nemen kon. Gewoon sober te leven, konden de kudde en de opbrengst van de harsinzameling genoegzaam in hare behoeften voorzien. Mark zou haar wel tegen iedere beleediging beschermen en buitendien, wat had zij in dit woeste land en achter de dikke muren van den toren te vreezen? Evenwel scheen Hector slechts met den grootsten tegenzin die noodzakelijkheid in te zien:

— Zuster! zeide hij op een teederen toon, hebt gij er wel over nagedacht, wat gij vraagt? Het duin kan vlugger voorwaarts dringen dan wij het voorzien hebben; de stormen hebben soms zulke zonderlinge uitwerkingen

— Welnu, hervatte Valeria eenigzins vaster, waarom zou ik, dewijl er dan toch in de gansche wereld geen plaatsje voor mij overschiet. dan in dezen ouden toren, er niet toe besluiten om met hem te vergaan? . . . Maar stel U gerust, Broeders! voegde zij er bij; zoo iets is niet te vreezen, zoo als gij zelven zoo even zeidet, en gij zult wel terug zijn, alvorens die droevige gebeurtenis, indien zij ooit plaats grijpt, voorvalt.

— Valeria, zeide Jan weder zoo ruw mogelijk, — met verlof van den heer van Castillac, moet ik U opmerken, dat het niet de duinen zijn, welke mij de grootste ongerustheid baren, maar gij hebt heden, ten opzigte van zekere personen, gevoelens aan den dag gelegd, die mijn wantrouwen gansch en al opwekken.

— Jan heeft gelijk, hernam Hector, en alvorens U, freule! aan U zelven en vrij in alle uwe daden over te laten, moeten wij ons verzekeren, dat gij door geene onvoorzigtige stappen onzen. . . .

— Ik begrijp U, broeders, maar, naar alle waarschijnlijkheid zullen zij, van wie gij spreekt, ontmoedigd door mijne slechte ontvangst, verbitterd door uw verachtend stilzwijgen, wel niet meer hier komen en ons zelfs wel geheel vergeten. Evenwel om U gerust te stellen, leg ik voor God de belofte af, van nooit den toren te zullen verlaten, ten minste zoo lang hij mij eene schuilplaats aanbiedt en er vrijwillig niemand in te ontvangen, die gij mogt haten.

Deze plegtige belofte kwam echter den ergdenkenden Jan nog niet duidelijk genoeg voor.

— Zuster, zeide hij, dat is niet voldoende, gij moet U verbinden om. . . . .

— Mij is het genoeg, viel Hector hem in de reden op een toon van gezag, eene overdrevene vrees is eene beleediging voor de freule van Castillac. Valeria! ik verheug mij over het besluit dat gij genomen he had het U niet durven voorstellen. Met het volste trouwen laat ik mijn vaderlijk erfdeel in Uwe ha overtuigd als ik ben, dat gij, bij mijne terug goede rekenschap doen zult. Overigens zult gij den armen ouden Mark, die, ofschoon soms w van tong, toch een eerlijk en trouw dienaar is, hulp en steun vinden.

De herder stond langzaam op, de hem eigene achtige glimlach was verdwenen; een groote ontrolde zijne oogen.

— Mijnheer van Castillac, mijn brave meester, hij met eene stem, wier grofheid door zijne ningen verzacht werd, God en de Heilige Ma waren U voor alle ongelukken, U en de uwen. als gij terugkomt en gij vindt dan dat het kasteel bedolven heeft en de Jonkvrouw met onder het duin begraven is, wees dan verzek ik in haar lot gedeeld heb.

— Daar reken ik op, Mark! zeide Hector een

— Daar rekenen wij op, herhaalde Jan.

Nu volgden er eenige oogenblikken stilte, ge welke allen eene prooi schenen te zijn van hunne geestige gedachten.

— Bah, hervatte Hector eindelijk, opstaande wel lukken. God zal toch wel iets doen. edele familie in nood en het zand ons kasteel

in de city. Van de uitgebreidheid der zaken zal men zich een denkbeeld kunnen vormen, wanneer men weet, dat hij, alleen als agent van twee Parijsche huizen, een inkomen van £ 2000 genoot. Zijn kantoor hield hij te Crosbyhall Champers en zijne particuliere woning was in Brixton. Hij is gehuwd met eene Engelsche dame en heeft twee kinderen. Ofschoon zijne woning zeer elegant was ingerigt, was zijne leefwijze tamelijk eenvoudig. Zijn handel was voornamelijk in graan, en wel zóó aanzienlijk, dat hij sedert 1 Januarij van dit jaar voor een bedrag van £ 70,000 kassiersbriefjes op zijne bankiers *Sapte en Co.*, heeft afgegeven. De vroeger zoo onverklaarbare verkoopen in granen schijnen nu door hem te zijn geschied. Hij voerde uit alle plaatsen van het vaste land ontzettend groote partijen graan aan, welke hij à 1 of 2 sh. beneden den marktprijs verkocht. Het is nog niet opgehelderd, wat hem tot deze zonderlinge verkoopen heeft geleid. Gedurende deze operatien ontving Pries herhaaldelijk van onderscheidene bankiers voorschotten van 10 à £ 20,000 op cognossementen en graancedullen, aan welker echtheid natuurlijkerwijze niet werd getwijfeld. Hij betaalde die voorschotten behoorlijk terug en achterdocht werd eerst gaande gemaakt, toen Pries minder regelmatig in zijne betalingen werd. Eenige zijner kassiers-briefjes werden door zijne bankiers niet gehonoreerd, en een der crediteuren, die inmiddels naar de particuliere woning van Pries was gegaan, vond diens vrouw in tranen, want zij had zoo even den brief van haren man ontvangen, waarvan melding is gemaakt in het verhoor voor den Lord Mayor. Er werd nu dadelijk berigt aan de policie gegeven en eene belooning van £ 1000 op de gevangenneming van den voortvlugtige gesteld. Met bewonderenswaardige en den roem der Londensche policie waardige bekwaamheid, werden toen door deze de noodige middelen ter opsporing beraamd, door den telegraaf de noodige bevelen naar elke plaats des rijks en zelf naar buitenslands gezonden; te Londen zelfs met den meesten spoed de vaardigste agenten naar alle spoorwegstations gedetacheerd, en zoodoende werd Pries ook werkelijk gevonden in het station van den noordwestelijken spoorweg, reeds zittende in een rijtuig der eerste klasse en op het oogenblik, dat de trein, want de bel had reeds opgehouden te luiden, stond te vertrekken. Pries had niets bij zich dan eene som van ruim £ 100 en eenige splinter-nieuwe kleedingstukken, welke aantoonden, dat zij opzettelijk voor de vlugt waren aangekocht. Hij werd in eene cabriolet naar het policie-bureau gebragt en in hechtenis gehouden, gelijk hij zich nog in hechtenis bevindt.

— Te Liverpool heeft zich eene maatschappij gevormd tot het daarstellen van eenen nieuwen electro-magnetischen telegraaf tusschen Liverpool, Manchester, Birmingham en Londen.

— Men verhaalt, dat de heer *Napier*, de zóó bekende scheepsbouwmeester der Clyde, laatstelijk order heeft ontvangen tot het bouwen van zes stoom-fregatten der eerste klasse. Daar het hem bleek, dat deze orde van het Fransche gouvernement was uitgegaan, meende hij hiervan de admiraliteit kennis te moeten geven, aan haar overlatende, hoe hij in dezen moest handelen. Hem werd toen gezegd, dat hij die schepen wel moest bouwen, maar — voor rekening van de Britsche regering.

FRANKRYK.

Het wordt thans officieel bevestigd, dat de generaal *Allouveau de Montréal* tot generaal en chef van het occupatieleger te Rome benoemd is, in plaats van generaal *Gemeau*. Te gelijk met dit besluit, behelst de *Moniteur* een aantal bevorderingen en benoemingen tot ridder van het legioen van eer. Men ontmoet op deze lijst onderscheidene prelaten.

Gisteren was het gerucht in omloop, dat te Cayenne een opstand uitgebroken was en dat de gedeporteerden zich van de stad hadden meester gemaakt. Waarschijnlijk is dit gerucht in allen gevalle overdreven.

— Uit de departementen worden bestendig berigten ontvangen van overstroomingen, door het wassen der rivieren veroorzaakt.

Parijs, 21 Januarij (*'s morgens.*) Nadere berigten bevestigen hetgeen nopens den opstand te Cayenne is medegedeeld. De gouverneur der kolonie is afgezet. Er zal ten spoedigste eene versterking van troepen derwaarts worden gezonden.

— De dagbladen hebben aanwijzing bekomen om zich betreffende het huwelijk des keizers, te bepalen tot de mededeeling van de kennisgeving van den *Moniteur* en zich van alle, zoowel goed- als afkeurende beschouwingen over deze aangelegenheid te onthouden.

Het gerucht is in omloop, dat bij deze gelegenheid eene algemeene amnestie zal uitgevaardigd worden.

Men wil weten dat in de mededeeling aan de groote staatsligchamen, zal verklaard worden, dat alle pogingen tot een huwelijk met eene prinses, uit eene der vorstelijke huizen, schipbreuk hebben geleden en dat daarin tevens zou herinnerd worden aan het voorbeeld van wijlen den hertog van Orleans, die mede in de keuze van eene echtgenoot, zich alleen door zijne genegenheid heeft laten leiden.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 19den Januarij. Het bal, door den heer *von Bismark-Schönhausen*, tijdelijken voorzitter des bondsdags, ter eere van den keizerlijk Franschen gezant gegeven, was buitengemeen schitterend. Behalve de leden van het corps diplomatique, waren mede aanwezig de officieren van het garnizoen en vele andere aanzienlijke personen.

— Naar de mode van het nieuwe Fransche Keizerrijk, zag men op een bal masqué, dat voor eenige dagen in het naburige Hamburg werd gegeven, vele dames met goud- en zilverpoeder in het haar.

— De beroemde Spaansche danseres *donna Pepitta Oliva*, die onlangs wegens haar talent en buitengemeene schoonheid zoo veel opziens te Stuttgart baarde, is hier aangekomen.

— Naar men verneemt, heeft de Oostenrijksche regering den wensch geuit, dat de telegrafische linie van Weenen over Munchen, Aschaffenburg en Hanau, tot in het bondspaleis alhier geleid, en weder van daar, zoo veel mogelijk met andere Duitsche hoofdsteden in directe verbinding gebragt zal worden. Even als te Parijs en Berlijn, zullen alsdan de telegrafische draden over de daken der huizen moeten worden geleid.

— De Keizerlijk Fransche gezant, die, behalve bij den bondsdag, ook nog bij eenige naburige kleinere Duitsche staten geaccrediteerd is, heeft eergisteren zijne nieuwe geloofsbrieven in eene plegtige audientie aan den hertog van Nassau ter hand gesteld.

— Wat wij medegedeeld hebben nopens de vertraging, welke het sluiten van het handelsverdrag tusschen Pruissen en Oostenrijk ontmoet, wordt heden van onderscheiden zijden bevestigd. Naar men hoort verzekeren, acht men te Berlijn de eischen van het kabinet van Weenen te hoog gestemd, om die te kunnen aannemen en vordert eene aanmerkelijke wijziging derzelve, opgrond, dat zij niet bestaanbaar zijn met de handelsbetrekking tusschen Pruissen en onderscheidene andere staten. In wel onderrigte kringen wil men weten, dat Engeland hierbij de hand mede in het spel heeft, en onderhandsch aan Pruissen allerlei voordeelige aanbiedingen doet, om hetzelve voor een meer vrijzinnig handelstelsel te winnen. Wat hiervan ook zij, dit staat vast, dat er nog veel tijd verloopen zal, alvorens de tolkwestie op eene bevredigende wijze zal geregeld zijn. Intusschen worden ook de onderhandelingen te Weenen met de gevolmagtigden der gecoaliseerde staten voortgezet, ten einde, indien het met Pruissen tot geene schikking mogt komen, het oorspronkelijke plan eener vereeniging met de Zuid-Duitsche regeringen tot stand te kunnen brengen. De onderhandelingen te Berlijn worden te geheim gehouden, om daaromtrent iets met zekerheid te kunnen berigten.

— Op last der Badensche regering, wordt professor *Gervinus* schrijver van de bewuste: Inleiding tot de Geschiedenis der 19de eeuw, geregtelijk vervolgd, wegens hoog verraad en ophitsing tot omverstoting der constitutionele monarchie. In dit werk wordt de republikeinsche regeringsvorm inderdaad als de meest rationele aangeprezen, weshalve het werk dan ook overal in Duitschland met voorbeeldeloozen ijver, door de politie onderdrukt wordt. De schrijver, die hoogleeraar aan de Heidelbergsche Universiteit is, houdt zich thans te Berlijn op, en men is zeer begeerig te weten, of hij voor de regtbank zal verschijnen. Hij was vroeger een ijverig aanhanger der Gothasche partij.

— Langs den geheelen Boven-Rijn is het water bij voortduring wassende. Te Ludwighafen, waar reeds vele schepen, en onder deze onderscheidene stoombooten in de winterhaven liggen, is de scheepvaart nog tamelijk in gang.

— Naar men verneemt, zal tusschen den Duitschen en Zwitserschen oever van de Bodenzee, eene telegrafische linie onder water worden aangelegd, door welke Friedrichshafen met Romanshorn in verbinding zullen gebragt worden.

Berlijn, 20 Januarij. Aan de kamers zal een wetsontwerp worden aangeboden, houdende eene belasting op de spoorwegen.

— Men verneemt, dat als maatregel van bezuiniging, een groote gedeelte van de troepen met verlof huiswaarts zal worden gezonden.

MONTENEGRO.

Naar men verneemt, bevinden de Montenegrijnen zich thans in het bezit van eene belangrijke artillerie, die door vreemde manschappen voortreffelijk bediend wordt. Nopens de wijze, hoe zij zich dit alles verschaft hebben, laat zich niets met zekerheid zeggen. Van hare zijde heeft de Porte vele Albanezen in dienst genomen, maar het ontbreekt aan geld, hetgeen hare bewegingen zeer belemmert. Om tijd te winnen, zou *Omar pacha* bevel hebben ontvangen, schijnbaar met de Montenegrijnen te onderhandelen. Deze zoeken thans hulp bij Rusland en Oostenrijk.

BRITSCH-INDIE.

Per het koninklijk post-stoomschip Parana, gisteren te Southampton aangekomen, zijn de postpaketten uit de West-Indiën aangekomen. De oudste berigten zijn van 25 December, de jongste van 3 Januarij. Ook zijn berigten ontvangen van de Westkust van Zuid-Amerika, door de *Bogota* te Panama aangebragt. De *Parana* heeft voor £ 160,000 aan goud aangebragt.

De gele koorts woedt met groote hevigheid in onderscheidene deelen van West-Indië. Ook op het schip zelf, zijn velen aan die ziekte bezweken, terwijl nog verscheidene manschappen er aan lijden.

De *Bogota*, op hare reis naar Panama, de Lobos der Afuera-eilanden aandoende, vernam men, dat den vorigen dag aldaar twee Amerikaansche brikken waren geweest, om guano te laden; zij hadden echter niet mogen ankeren, daar alleenlijk door de Chincha-eilanden guano mogt worden ingenomen.

Van Jamaica wordt niets bijzonders gemeld. De hitte was aldaar haast ondragelijk.

Ook de berigten uit Britsch-Guyana zijn voor het buitenland van weinig belang. In weêrwil van de menigvuldige regens, genoten de kolonisten eene vrij goede gezondheid.

Kunsten, Wetenschappen, Landbouw, Nijverheid, Land- en Volkenkunde.

Eene Electro-Biologische avond-bijeenkomst in de Vereeniging Musis te Batavia.

De avond van den 12den Maart jl. was een der merkwaardigsten, dien ik in mijn leven heb bijgewoond.

Altijd ben ik een groot minnaar, een ijverig geloovige van het ongeloofelijke geweest; de spookvertellingen mijner kinderjaren; de verschrikkelijkheden van Moeder de Gans; de fantastische Duizend en een Nachtvertelling en; de gloeijendste tafereelen van Romans en Romances; ik zag ze voor mij, — ik zag ze gebeuren op denzelfden oogenblik, dat ik ze las of hoorde mededeelen met al hare wonderen en onwaarschijnlijkheden. Maar dat alles was slechts een spel der verbeelding. Nimmer had ik gedacht, dat het nog voor mijnen leeftijd bewaard zou zijn gebleven, dat ik velen dier wonderen, welke ik tot heden slechts dacht te huis te behooren in het rijk der fantaisie en inspiratie, met het open, klare oog in de werkelijkheid zou zien, en toch weet ik het, dat vele lezers aan de waarheid van het volgende zullen twijfelen, wanneer ik het onopgesmukt ga mededeelen, wat ik en zoo velen met mij op den bewusten avond aanschouwden.

De bijeenkomst-zaal van *Musis* had dien avond een buitengewoon aanzien. De spreekstoel was weggeruimd; de letterkundige werkzaamheden zouden geheel achterwege blijven om ditmaal afgewisseld te worden door de openlegging eener nieuwe ontdekte natuurkracht, bekend onder den naam van *Electro-Biologie*, welker ontdekking ons reeds bekend was geworden uit de Europesche Nieuwsbladen en die aldaar, bij hare eerste verschijning, wetenschappelijke en ongeletterde hoofden had doen verbaasd staan en geschokt had.

De luitenant ter zee Jhr. *Meijer*, een leerling van den bekenden *de Koningh*, en een der eersten, die deze wetenschap op Indischen bodem nog zeer onlangs heeft overgebragt, was zoo welwillend geweest gehoor te geven aan de uitnoodiging van een' zijner vrienden, — lid van *Musis*, — om eenige proeven der nieuwe vinding in deze vereeniging ten uitvoer te brengen, welke allen met den schitterendsten uitslag werden bekroond.

Een groot aantal gasten, door nieuwsgierigheid en belangstelling getrokken, woonden deze vergadering bij.

Drie Europesche militairen van gezond gestel en krachtigen ligchaamsbouw hadden zich aangeboden de proeven te ondergaan. De heer X., een der leden van het gezelschap, kon den lust niet wederstaan persoonlijk in de handelwijze te deelen en voegde zich bij hen, nadat ZEd. de verzekering gegeven was, dat voor een enkele maal zijne gezondheid geen nadeeligen invloed zou lijden. Al die personen waren den heer *M.* onbekend en zag hij op dezen stond voor 't eerst.

Men stelle zich thans geene omslagtige verzameling, toestellen of kabalistische machinerien voor, welke men zoo gaarne aantreft in goochelspellen, waar schijnbaar bovennatuurlijkheden worden opgevoerd. Het eenige voorwerp, dat misschien eenigzins op de handeling van dien avond kon invloed uitoefenen, is een klein mo-

---

Jan en ik komen in een of twee jaren met schatten beladen bij onze goede zuster terug, en dan verlaten wij elkander niet meer. Kom, Broeder Jan . . . 't is afgesproken; over acht dagen vertrekken wij. Mark! denk er aan om ons eenig geld te bezorgen, ten einde wij op eene ons waardige wijze onze bestemming kunnen bereiken.

— Dan moet ik de helft der kudde verkoopen, zuchtte de grijsaard.

De familie scheidde en ieder ging naar zijne kamer.

Acht dagen daarna verlieten, zoo als Hector het gewild had, de beide broeders, na van Valeria een teeder afscheid genomen te hebben, het kasteel om hun zwervend en gevaarvol leven te beginnen. Valeria beklom de tinne des torens om hen zoo lang mogelijk na te staren, en hare oogen volgden den weg, welke over de heide liep. Hector zat op een inheemsch paard, met lange manen en vurige oogen, maar zoo klein, dat de beenen des ruiters bijna den grond raakten; een klein valiesje was achter den zadel vast gemaakt. Jan achter, de aanstaande kaper, liep te voet en droeg een nietig pakje aan het eind van zijnen op zijnen schouder rustenden degen en zoo uitgerust togen de twee arme gasconjersche edellieden op reis om schatten te veroveren, ten einde het kasteel hunner voorouders hooger te kunnen opbouwen.

Weldra bereikten zij eene plaats alwaar de weg zich verdeelde. Hector steeg af. Zij omhelsden elkander nog eens broederlijk, wezen op den toren, nog flaauw in de verte zigtbaar, en scheidden. Een oogenblik daarna waren beide verdwenen.

II.

HET DUIN.

Jaren en maanden verliepen, zonder dat Valeria het minste teeken van leven der reizigers ontving. Zij was er echter niet over verwonderd. Hector en Jan toch konden niet schrijven, zoo als wij reeds gezegd hebben en zij waren te trotsch om hunne familiegeheimen aan een vreemde toe te vertrouwen; dit wist zij. Daarenboven was de gemeenschap in dien tijd zeldzaam en moeijelijk, en de broeders konden, te midden der oorlogstooneelen, waarin zij zich bevonden, wel geene gelegenheid gevonden hebben om iets van zich te doen hooren. Dat stilzwijgen vermeerderde dus in niets Valeria's ongerustheid over het lot harer zoo dierbare betrekkingen, want zij was er op voorbereidt.

Haar levensbestaan was eenzaam en eentoonig. Mark, verpligt zich gedurig te verwijderen om met zijn helper de kudde te gaan weiden, kwam eerst des avonds te huis. Valeria bleef dus geheele dagen alleen en men moest, even als zij, aan die levenswijze van de jeugd af gewend zijn, om niet door zulk eene onafgebrokene opsluiting tot menschenhaat te vervallen. Die gewelfde kamers, welke enkel door naauwe schietgaten haar licht ontvingen; die donkere gangen in de dikte der muren uitgehouwen, die steile wenteltrappen, welke zich tot in het hoogste gedeelte des torens verhieven; die koude, zware en vochtige lucht, welke men te Castillac inademde; die doodsstilte zoo buiten als binnen het kasteel heerschende, dat alles, zou gewis de jeugdige meisjes onzer dagen eene onoverwinnenlijke vrees hebben ingeboezemd. Maar Valeria's opgeruimde inborst, ofschoon uit de natuur eenigzins tot melancolie overhellende, leed daaronder niet het minste. Aanhoudend hield zij zich met hare broeders bezig, even als of zij elk oogenblik van den dag terug konden komen. Buitengewoon was hare zorg voor de zindelijkheid hunner kamers; zij werkte aan het verstellen hunner kleedingstukken, het geen hoogst noodig kon zijn, indien zij de beloofde schatten niet medebragten en onder die eenvoudige en vreedzame bezigheden verliep de tijd, zonder dat het scheen, dat zij haren eenzamen toestand bespeurde.

(*wordt vervolgd.*)

talen schijfje. Dit wordt de vier personen in de hand gelegd, nadat ze vooraf in een gemakkelijk postuur worden geplaatst, terwijl hunne stoelen met den rug naar de toeschouwers worden gewend. De heer *M.* noodigt zijne patienten uit eenigen tijd al hunnen aandacht op het bedoelde schijfje te vestigen en hunne gedachten eenige oogenblikken geen andere rigting te geven. Gedurende dien tijd wordt het gezelschap de grootste stilte aanbevolen. Na eenige bewegingen met de hand, welke zich vooral tot het voorste gedeelte der slapen van het hoofd schijnen te bepalen, verklaart de heer *M.*, na weinige minuten, dat de werking op al de vier personen gelukt is en zij zich onder zijn invloed en magt bevinden.

Hun wordt de vrijheid gegeven op te staan en het gelaat naar de zijde van het gezelschap te wenden.

Men zou thans meenen ze allen in een soort van slaap te zien, met de oogen gesloten of minstens eenigermate in wezenloozen toestand. Doch niets van dat alles; de gebiologeerden kijken helder en flink, spreken met elkander, rooken een sigaar, terwijl *X.* zich onder het gezelschap mengt en praat als of er niets gebeurd was, zoodat men reeds twijfelt of de eerste bewerking wel waarlijk den gewenschten uitslag heeft gehad.

Maar zie, nadat de heer *M.* twee der militairen bij het voorhoofd aangeraakt en verzocht heeft hem in de oogen te zien (eene handeling welke elke proeve voorafging) noodigt hij hen uit elkander de hand te geven. Daarna verzekert hij ze, dat zij die beide niet meer los kunnen laten. Men ziet daarna beide mannen al hunne kracht aanwenden om hunne handen van elkaar te krijgen, doch te vergeefs, tot dat de heer *M.* bij eene zachte aanraking, hun daartoe de vrijheid geeft en omiddelijk ontsluiten zij zich. Daarna laat hij beiden slechts de uiterste vingertoppen aanraken en ook deze zijn, na alle aangewende moeite, slechts op zijn bevel van elkander te krijgen.

Thans volgen een menigte proeven elkander op verrassende wijze op en niet eene mislukt bij de vier personen. Wij stippen de merkwaardigste aan.

Een ledige wijnflesch wordt op den grond gesteld en een der gebiologeerden verzocht ze op te tillen, terwijl hem echter vooruit de onmogelijkheid daartoe wordt aangezegd. De man doet wanhopige pogingen; de flesch wijkt geen haar breed; een tweede en derde der gebiologeerden wordt hem ter hulp gegeven. Alle pogingen mislukken, tot dat de heer *M.* eenvoudig zegt: »*Nu kunt gij*" en twee vingers zijn genoegzaam tot datgene, wat zes handen niet vermogten.

Een oogenblik later looft de heer *M.* eene belooning uit aan een der meest krachtigste patienten, die hem een slag in 't aangezigt zou geven, doch voorspelt hem tevens, dat hij nimmer verder dan op een paar duim afstands het gezigt zou naderen. De man balt zijne vuist; men ijst op het denkbeeld zoo die slag raak mogt zijn. Krachtig zwaait die gespierde man in 't rond, doch op eens voelt hij, op den gezegden afstand, zich door eene geheimzinnige kracht weerhouden. Een ander krijgt verlof op de borst van den heer *M.* met zijne vuist toe te stooten, maar wordt tevens aangekondigd, dat hij steeds regts of links zal uitschieten. De man mikt, doet verscheidene uitvallen, maar stoot immer in het wilde, ofschoon zijne partij slechts een voetstap van hem verwijderd is.

Een derde patient, die zich nog zoo even vrij en los op zijnen stoel bewoog, wordt uitgenoodigd om op te staan, doch te gelijkertijd het noodlottige vonnis op nieuw aangekondigd, dat hij het niet meer kan. Men ziet den gebiologeerde, altijd bij zijn bewustzijn, alle spierkracht aanwenden om zich op te helpen, doch al zijne leden zijn als verstijfd en weigeren eenige dienst. Na de gewone handbeweging brengt de heer *M.* lid voor lid in leven, tot dat hij eindelijk weer in het vol bezit van het gebruik zijner ledematen is.

Dezelfde wordt eerst aangezegd, dat hij staande niet verder kan gaan en de man staat als vastgenageld aan den grond; daarop wordt hem gelast tot op zekere hoogte te naderen, met vrijlating zich daartegen te verzetten. — Voet voor voet is hij, in weerwil van alle tegeustribbeling, gedwongen aan dien last gevolg te geven.

Duiden de medegedeelde proeven misschien meer op de magt, die de bioloog op de physieke kracht des gebiologeerden uitoefent, niet minder treffend zijn de volgende daden, welke oogenschijnlijk meer met het zielsleven, althans zeer naauw met de zintuigen in verband staan.

Aan een der gebiologeerden wordt zijn eigen witten zakdoek voorgehouden. Achtereenvolgend verandert dezelfde doek voor zijn oog in roode en witte kleuren, tot dat hij ze eindelijk in die der nederlandsche vlag meent vereenigd te zien.

De heer *M.* vraagt aan een der gebioligeerden diens naam. Hij heette *Brouwer*. Een oogenblik daarna verzocht hij hem dien naam uittespreken, terwijl hij het hem te gelijkertijd verbiedt. De mond des patients is verstomd en gesloten; alle pogingen om zijn eigen naam uittedrukken mislukken. Daarna verzekert hem de heer *M.* dat hij *Gemtie* heet en die 't hem zegt *Brouwer*. De patient stemt het toe en op de herhaalde vraag: hoe hij heet? noemt hij den vreemden naam en spreekt den heer *M.* met zijn eigen naam aan.

In eenig opzigt aandoenlijk was, de toen volgende proef. De heer *M.* neemt een der gebiologeerden in den arm en vraagt waar hij van daan is? Boven Haarlem is het antwoord. Zie om u, gij zijt op de groote markt, en daar is het Kostersbeeld en daar de kerk en de heer *M.* noemt hem nog andere bijzonderheden, welke in de omgeving liggen. De gebiologeerde bekent niet alleen, dat hij dit alles duidelijk ziet, maar zijn gansch gelaat glanst zigtbaar van vreugde en blijdschap, nu hij zich op eenmaal te midden van al die welbekende plaatsen ziet weggetooverd. Hij waant er in te wandelen, oude vrienden te zien, tot dat de hand van zijn geleider hem den geheimzinnigen schouderklap geeft en de gelukkige met een pijnlijk gelaat uit zijnen schoonen droom ontwaakt, maar toch nog blijft rondblikken om het verlorene op nieuw te aanschouwen.

Van vrolijker aard was een andere proef. Een der gebiologeerden, een gewone kanonnier, wordt gevraagd of hij gaarne onderofficier wenschte te zijn? Het antwoord is natuurlijk toestemmend. De heer *M.*, wijst, na de geheime aanraking, hem op zijne mouw, laat hem duidelijk de streep zien en overtuigt hem zonder eenige moeite van zijne hoogere waardigheid, die de patient dankbaar erkent, ofschoon hij op hetzelfde oogenblik zijne verbazing over die plotselinge promotie ongekunsteld te kennen geeft. De heer *M.* geleidt hem thans voor zijne kompagnie en gelast hem appel te houden. De gebiologeerde geeft het naive antwoord, dat hij zijn appelboekje vergeten heeft. Dit bezwaar met een woord uit den weg geruimd zijnde, maakt hij eerst eenige aanmerkingen op het tenue van eenige manschappen, die zijn geleider hem aanduidt en doet daarna met luide stemme zijne kommando's, tot dat de tooverklap op den rug hem eensklaps voor zijne manschappen, de gezamelijke toeschouwers laat zien, waarvoor hij met open oogen staat, terwijl hij een blik van teleurstelling werpt op den arm, waarvan de onderofficiersstreep verdwenen is.

Onbegrijpelijk snel waren de overgangen van de eene tot de andere handeling.

Dezelfde man, die een minuut geleden zijne fiksche militaire kommando's geeft, wordt onmiddelijk daarna gekommandeerd een baker te zijn. Een rolkussen wordt hem in den arm gegeven en hem den last opgedragen het gewaande kind te bakeren. Met de meeste zorg en omzigtigheid ziet men hem zulks volbrengen; speld voor speld van de tafel nemen, die er niet lagen en het kind in slaap wiegen, tot dat de handklap des bioloogs hem bij zijn bewustzijn brengt en hij zelfs hartelijk lacht over het potsierlijke zijner zoo even gepleegde handeling.

De heer *M.* neemt een ander patient onder den arm, en beduidt hem, dat de grond waarop hij wandelt een ijslaag is. Onmiddelijk ziet men de gebiologeerde met de meeste behoedzaamheid en met angst om uit te glijden de voeten bewegen; hij wijst op een plek, die hij ontwijkt, zeggende dat daar een bijt ligt. De heer *M.* leidt hem eenige schreden verder, laat hem een hoop sneeuw zien en noodigt hem uit sneeuwballen te maken. Met beide handen zamelt en pakt de gebiologeerde de sneeuw van den effen grond, werpt de gemaakte ballen met de de vlugheid van een hollandschen schooljongen hem toe en staat als verpletterd, toen een oogenblik daarna één woord van den heer *M.* hem in eene indische warme kamer terugvoert.

Zoo wisselde de eene verrassende proef weder de andere af. Het opmerkelijkste was, dat zoodra de gebiologeerde zich buiten de dadelijke bewaking van den bioloog bevond, hij zich zelven geheel meester was. Alleen waren zijne blikken onophoudelijk naar zijnen magthebber gerigt. Doch overigens sprak en deed hij als ieder ander in het gezelschap. Dit ging zelfs zoo ver, dat de heer *X*, die zich den ganschen avond in dien toestand bevond, een oogenblik weigerde om geloof te hechten, dat de proeven, die hij op de andere gebiologeerden zag gelukken bij hem moesten falen, indien hij zich met al zijn wil daartegen verzette. De heer *M* het tegendeel verzekerende, bood hem een glas water aan, dat hij in de hand zou houden. In een seconde tijd liet hij hem uit hetzelfde glas bier, rooden en rijnwijn achtereenvolgend proeven, terwijl de gebiologeerde bekende al de dranken volkomen te smaken, toen de handklap hem de overtuiging gaf, dat hij nog immer hetzelfde glas met water van zoo even in de hand had.

De zonderlinge heerschappij over de smaak vertoonde zich allermerkwaardigst in het eten van europesche vruchten van een ledig bord. Men zag den gebiologeerde de peren en appelen met een mes schellen en snijden, de stelen en pitten der kersen op de natuurlijkste wijze ter zijde leggen, ja zelfs met deze laatsten tusschen duim en vinger, op de bekende wijze, onder het gezelschap mikken en werpen. Opmerkelijk was het eindelijk, dat de personen, ook nadat zij in hun normalen toestand waren teruggekeerd, nog eenige oogenblikken lang de waarachtige smaak der in de verbeelding gegetene vruchten proefden en zij onwillekeurig den mond afveegden.

Nog verder zou ik de lijst kunnen uitbreiden van de verwonderlijke verschijnselen, die veler oog op dezen avond aanschouwden. Ik hoop echter genoegzaam mijn doel bereikt te hebben, om namelijk menig ingezetene dezer gewesten, die nog niet van *nabij* getuige mogt zijn, iets meer uitvoerigs omtrent de uitwerking dezer nieuw ontdekte natuurkracht mede te deelen, dan hij tot nu toe hier en daar in de dagbladen kon opvangen.

Het mag evenwel niet verzwegen worden, dat de heer jhr. *Meijer* het belangwekkende van dezen avond niet weinig verhoogde, door de hoogst eenvoudige en tevens geestige wijze, waarop hij de verschillende proeven besturde en afwisselde. Het was hem aan te zien, dat het niet in zijne bedoeling lag enkel goochelaarskunstjes en aardigheden voor te dragen, maar wel te handelen als wetenschappelijk man, doordrongen van den ernst en de belangrijkheid der zaak, welke hij voor een opgetogen gezelschap bloot lag. Een sprekend indrukwekkend oog; eene krachtige beslissende stem, eene stellige wijze van willen en handelen, maken hem misschien boven vele anderen, die hem reeds in den gang zijner wetenschap in menigte navolgen en nog trachten na te volgen, uitnemend voor zijne taak geschikt.

Na deze eenvoudige blootlegging van daadzaken, onthoude ik van alle beschouwingen, waartoe het onderwerp zoo rijkelijk aanleiding kan geven. Honderden vragen zouden er te doen zijn. De beantwoording van velen ligt misschien niet binnen het bereik van mannelijk verstand. Slechts eene enkele: Wat blijft er over van 's menschen hoog geroemde vrijheid in willen en werken, wanneer men na eenige korte voorafgaande bewerking, ligchaam en geest van den eenen individu zoo gansche-lijk onder de magt des anderen ziet brengen, dat de zoo even nog levende en denkende vorm, een oogenblik later een cadaver gelijkt? En wat zullen de gevolgen worden, indien deze wetenschap, welke onze vaderen geheel vreemd schijnt geweest te zijn en ons nog slechts in hare geboorte wordt aangeboden, — door denkende hoofden verder bewerkt en ten volle toepasselijk wordt gebragt in het dagelijks leven, gelijk zoo vele nieuwe reusachtige vindingen van onzen leeftijd, waarop de negentiende eeuw vol mirakelen hoogen roem draagt?

Batavia, 17 *Maart* 1853. *Een Musis-lid.*

INGEZONDEN STUKKEN.

Preanger Wedloop-Societeit, onder bescherming van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie, Mr. A. J. Duymaer van Twist.

Eenige Europesche en Inlandsche hoofden van de Preanger Regentschappen, zich voorstellende dat in die oorden het bestaan eener wedloop-societeit zoowel tot vermaak als tot algemeen nut zal verstrekken, hebben daartoe, aangemoedigd door den resident, de noodige pogingen gedaan tot oprigting van dezelve.

Deze pogingen zijn met den gewenschten uitslag bekroond en door ruime bijdragen is de wedloop-societeit tot stand gebragt, zoodat èn te Bandong èn te Tjiandjoer jaarlijks belangrijke wedloopen zullen kunnen plaatsvinden.

Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal het beschermheerschap over de Preanger Wedloop-Societeit aangeboden zijnde, heeft hetzelve welwillend gelieve toete zeggen en het vooruitzigt geopend op aanmoediging van deze nieuwe instelling.

De directie is zamengesteld als volgt:

De heer *C. P. C. Steinmetz*, president; de heeren *B. B. Crone*, *B. M. F. Phlippeau*, de regenten van Tjiandjoer radhen adipatie *Aria Koesoema Ningrat*, van Bandong, radhen toemengoeng *Soeria Kerta Adhi Ningrat*, kommissarissen; de heer *H. A. M. Brumsteede* thesaurier, en de heer *E. J. Marten*, secretaris. Van de naburige residentien wordt medewerking te gemoet gezien en bestaat hoop, dat die zal verkregen worden.

De zaak heeft inmiddels reeds tot zoo verre haar beslag gekregen, dat wij aan belanghebbenden kunnen aanbieden, het onderstaand programma voor de wedloopen te Bandong, welk plan zal worden uitgebreid naar mate der bijdragen welke nog te verwachten zijn; terwijl ook het voornemen bestaat om premien te bepalen voor productie (veulens) en voor de schoonste paarden der beide geslachten.

PROGRAMMA VOOR DE WEDLOOPEN TE BANDONG.

Eerste dag, Vrijdag 13 *Mei* 1853.

De Maiden Plate van *f* 300.— voor inlandsche paarden, die nimmer hebben gewonnen, inzet *f* 25,—. Een paal, gewigt volgens hoogte.

De Presidents Beker, gegeven door den heer *C. P. C. Steinmetz*, president der societeit, voor vreemde paarden, inzet *f* 50,— »heats». Een paal, gewigt volgens ouderdom.

De Tjikadjang Beker, gegeven door den heer *Hope Loudon*, voor inlandsche paarden, inzet *f* 25,— »heats». Een paal, gewigt volgens hoogte.

De Maiden Pony Stakes, van *f* 15,— ieder met *f* 100,— toelage der societeit, voor paarden die nimmer hebben gewonnen, en niet hooger dan 49 duim rijnlandsch zijn, gewigt volgens hoogte »haets». — $^3/_4$ paal.

Tweede dag, Zaturdag 14 *Mei* 1853.

De Preanger Beker, gegeven door de Ingezetenen voor inlandsche paarden, inzet *f* 50,— »heats» een paal, gewigt volgens hoogte.

De Bandong Stakes, van *f* 15,— ieder met *f* 150,— toelage der societeit, voor paarden niet hooger dan duim rijnlandsch, gewigt volgens hoogte, $^3/_4$ paal.

De Lembang Beker, gegeven door den heer *B. F. Phlippeau*, voor inlandsche paarden, inzet *f* 25,— »heats» een paal, gewigt volgens hoogte.

Gewigt volgens ouderdom.

Een 3jarig paard neemt 89, een 4jarig 100, een 5jarig 107, en een 6jarig en ouder 112 amst. ponden.

Gewigt volgens hoogte.

Een paard hoog 48 duim rijnlandsch neemt 75 amst. pd. en voor ieder $^1/_4$ duim daarboven of beneden, 1 pd. meer of minder.

Inschrijvingen moeten gedaan worden bij gesloten briefjes aan den president gerigt, vóór of op 13 April aanstaande. (Zie art. 13 en 14 van het reglement).

De paarden zullen geregistreerd worden op Woensdag 11 Mei op de baan te *Bandong*, tusschen 7 en 9 uur 's morgens, en in den avond van dien dag zal de loterij plaats hebben, waarna op den avond van Zaturdag 14 Mei een *Bal* en *Souper* zal gegeven worden.

Namens de Directie der Preanger Wedloop-Societeit,

TJIANDJOER, C. P. C. STEINMETZ, *president*.
4 *Maart* 1853. E. J. MARTEN, *secretaris*.

Advertentiën.

BIJVOEGSEL

behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Zaturdag den 19 Maart 1853, No. 22.

Op Vrijdag den 25 dezer zal door *Vaupel & Co.*, [illegible] een huis in den Gang Petjanongan, thans bewoond [illegible] den heer Dr. *Steenstra Toussaint*, vendutie gehouworden van diverse meubelen, wagens, paarden, enz. (190)

[illegible] in de Javasche courant van heden geannonceerde [illegible]dutie op Vrijdag den 25 dezer, ten huize van den [illegible] *H. Plump.* is uitgesteld, tot Donderdag den 31 dezer.

[illegible]) VAUPEL & Co.

[illegible]dutie te Tangerang op Dingsdag den 22 dezer, [illegible] lijnwaden, goud-, zilverwerk, en wat verder te [illegible]schijn zal worden gebragt. (188)

[illegible] *de Armen.*) Krachtens ontvangene magtiging [illegible]et Gouvernement bij deszelfs apostillaire dispositie [illegible] Februarij 1853 No. XXIII, zullen op een nader [illegible]palen dag op publieke veiling aan den meestbie[illegible] worden verkocht ten voordeele van de diakonie [illegible]kas der Hervormde gemeente te Samarang:

[illegible] aan de diakonie armen in loco toebehoorende [illegible]elen met de daarop staande Huisjes, gelegen al[illegible] aan het Zeestrand in Wijk L^a. A, No. 64, 65, 67 en 68.

[illegible] voorwaarden van den verkoop alsmede alle be[illegible]igde inlichtingen zijn te bekomen bij den heer *H. Oelrichs*, Thesaurier van het collegie van diakonen, [illegible]mede bij den ondergeteekende.

Namens het collegie van diakenen der Hervormde gemeente te Samarang,

[illegible], *den 10 Maart 1853.* *De Scriba,*

VON KOBLINSKI.

[illegible] verlangt ten spoedigste eene Europesche vrouw, [illegible]passing eener jonge dame, gedurende hare reis [illegible] Holland. Adres lett. H. A. bij de boekhandelaren [illegible] *& Co. te Batavia.* (173)

J. SCHMIDT.

[illegible]leedermaker, Rotterdamsch Hôtel.

[illegible] de eer het geëerd publiek te verwittigen, dat [illegible] winkel heeft geopend en bij hem voorradig [illegible] assortiment mooije lakens van alle kleuren voor [illegible] en andere kleederen, nieuwmodesche stoffen, [illegible] satinlaine, keurige drills, enz. voor broeken en [illegible], zijden, satijn, valancias en piqués voor vesten [illegible]teerd. heerenhemden, dassen en handschoenen [illegible]ten, elastieken ceintures, enz., enz.. (186)

[illegible]WEEDSCHE TEER

[illegible] verkrijgbaar bij

[illegible]) H. PLUMP.

[illegible] en echte Europesche Koepokstof,

[illegible] aangebragt en verkijgbaar in de stadsapotheek bij

N. LANGE.

[illegible] Ca. verkrijgbaar:

[illegible]ezuiverde Klapperolie

[illegible] Cocos-eilanden à *f* [illegible],— per picol. (177)

Ontvangen van *Parijs:*

[illegible] prachtig factuur van de nieuwste mode-artikelen, [illegible] in: geborduurde crêpen en tarlatanen bruids[illegible], bruidskransen, sluijers en waaijers, bloe[illegible] en [illegible]des. fraaije en smaakvolle tours de gant, [illegible] van gewerkt goud- en zilverdraad met paar [illegible]res, prachtig lint (à la Pompadour), [illegible]den stoffen, bárège, blonden en tulen [illegible] fijne zijden handschoenen, witte sa[illegible] [illegible]ntste dames[illegible] het kort: alles wat tot de élé[illegible] behoort.

[illegible]) A. PONS. *Sluisbrug.*

Zoo pas ontvangen met het Engelsch schip *Margaret West*, directelijk van London, Engelsche hammen en kazen, spek, gedroogde kruiden, gemengde zuren en sausen, vruchten in fleschen, zalm in blikken, gespleten en groene erwten, wijn- en theebeschuiten, enz. alles van de eerste hoedanigheid. Verkrijgbaar bij

(179) HUGHAN & MULLER.

GEZUIVERDE KLAPPEROLIE

van de Cocos-Eilanden bij

(168) JOHN PRYCE & Co.

Bij de ondergeteekenden is weder verkrijgbaar **Allsop's Pale Ale,** 1e. kwaliteit (in Londen afgetapt) onlangs alhier aangebragt met de *Margaret West*, kapt. *Baumann.*

(169) JOHN PRYCE & Co.

Belle Occasion.

Une personne quittant Batavia desire vendre un piano neuf à bas prix. S'adresser chez M. *Dubray*, à Tana Abang. (187)

A comptant à *f* 300,—.

Un piano droit de *Lemedair*, garanti, en bon état et de bonne qualité, s'adresser chez

(180) A. LECOUTEUX.

Wissels op *London* en *Amsterdam.*

(165) METZENDORFF, WILMANS & Co.

De heer *P. Ruyl* heeft onze algemeene volmagt.

SOERABAYA, 10 *Maart* 1853.

(884) RUYL, CRAMER & Co.

Mr. *P. Ruyl* holds the general procuration of our firm.

SOERABAYA, 10 *Maart* 1853.

(185) RUYL, CRAMER & Co.

TE HUUR

Om spoedig te aanvaarden een aangenaam en logeabel woonhuis op Cramat, bevattende 11 groote en kleine vertrekken, op aanvraag te zien en nadere informatien verkrijgbaar bij den bewoner.

(172) G. KINDER.

De notaris *J. H. Kleyn* te Batavia, zal ten zijnen kantore voor zijne principalen op Maandag den 21 Maart aanstaande, des ochtends ten 10 ure publiek ter huring aanbieden voor den tijd van *zeven jaren*, de landen

Tanah Boegies, Kampong Baroe en Tjabang Doea.

(163) ZEGT HET VOORT.

VERLOREN

eene geel bruine Sidney teef met eene ijzeren halsband. De eerlijke vinder wordt beleefdelijk verzocht, dezelve, der verkiezende tegen eene belooning, te doen bezorgen bij

(182) HOLLE.

op den nieuwe weg achter het Koningsplein.

Bij de Boekhandelaren *Lange & Co.* te Batavia komt van de pers, en wordt algemeen verzonden: de eerste aflevering van den tweeden jaargang van het Tijdschrift

Biäng-Lala.

Indisch Leeskabinet.

Nog slechts weinig complete exemplaren zijn van den eersten jaargang, welke twee fraaije boekdeelen vormt, tegen inteekeningsprijs, voorhanden. (164)

JAVA-POST.

INDISCHE LANDMAIL-COURANT.

De redactie en uitgever van den JAVA-BODE, van verschillende zijden aangezocht, hebben de eer het geachte publiek te verwittigen, dat, te beginnen met het vertrek der halfmaandelijksche mail in de maand April aanstaande, door hen zal worden uitgegeven eene

Indische Landmail-Courant

onder den titel van JAVA-POST, welke, buiten het Indische nieuws, zal bevatten al de geboorte-, huwelijks- en doodberigten benevens de laatste prijscouranten, handels- en scheepstijdingen.

De prijs is voor de drie kwartalen van het loopende jaar, franco per post,

voor Batavia	*f* 8,—.
» Java	» 9,—.
» de Buitenbezittingen	» 10,—.
» Nederland	» 12,—.

De inteekening is van af heden opengesteld te Batavia bij den uitgever *W. Bruining*, en de boekhandelaren *H. M. van Dorp* en *W. J. van Haren Noman*; te Samarang bij de boekhandelaren *de Groot & Co.* en te Soerabaya bij den boekhandelaar *E. Fuhri.*

Mr. L. J. A. TOLLENS, } *Redac-*
W. L. RITTER, } *teuren.*

(174) W. BRUINING, *Uitgever.*

PROTESTANTSCHE KERKBOEKEN.

In verschillende vorm en letter, netjes gebonden in diverse kleuren van leder, verguld op rug en snede, waaronder keurige Dames-Kerkboekjes in leder en fluweel zonder en met nieuwerwetsch smaakvol bewerkt *echt gouden slot.* Allen uitnemend geschikt tot *gelegenheidsgeschenken* voor nieuwe lidmaten der Evangelische Kerk, voorhanden bij

(192) VAN HAREN NOMAN.

Debiteuren en crediteuren in den boedel van wijlen den heer *P. W. Jacobs*, gelieven betalingen of aangiften te doen binnen den tijd van drie maanden aan de ondergeteekenden, terwijl degenen voor wien de overledene zich als borg heeft geinterponeerd, worden verzocht, zich van een ander te voorzien.

BATAVIA, 15 *Maart* 1853. *de Executeurs,*

W. JACOBS.

(167) H. L. JACOBS.

Van *Batavia* naar *Amsterdam*

zal einde Maart vertrekken het snelzeilend Ned. schip *Stad Utrecht* kapt. *F. P. J. Justin*, hebbende uitmuntende inrichtingen voor passagiers en zijnde voorzien van een geëxamineerd doctor; voor nadere inlichtingen adres den gezagvoerder te Cheribon en te Batavia bij

de Agenten,

(176) TIEDEMAN & VAN DER BURG.

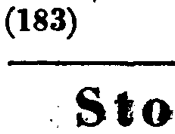

Voor passage naar Soerabaya direct wordt aangeboden het Ned. Barkschip *Mercurius* gevoerd door kapitein *W. Veeneman*, zullende in het begin van de volgende week van hier vertrekken. Dit schip kan ten sterkste worden gerecommandeerd voor deszelfs ruime en aangename vertrekken, en Passagiers van deze gunstige gelegenheid wenschende gebruik te maken gelieve zich te vervoegen to

BATAVIA, 16 *Maart* 1853. *de Agenten,*

(183) MACLAINE, WATSON & Co.

Stoomboot *Banda.*

In verband met de verwacht wordende halfmaandelijksche mail op den 22 dezer, zal waarschijnlijk bevengenoemde boot *vier-en-twintig uren* na dat arrivement via Samarang naar Soerabaya vertrekken.

Nadere informatien zijn te bekomen bij

BATAVIA, 16 *Maart* 1853. *de Agenten,*

(178) B. KOPERSMIT & Co.

Scheeps-Berigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.
Maart...14	Engelsch	Canada	W. William	London	1 Novemb.	Singapore
» ...15	»	Prince Albert	R. Durham	Calcutta	20 Februarij	Sydney

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Maart...15	Nederl. Indisch	Oeij Sinjo	Oeij Je	Cheribon	3 Maart	
» ...—	»	Djoeharie	Mohamad Atsiek	»	4 »	
» ...16	»	Almansoor	Sech Jamanie	Pamanoekan	11 »	
» ...—	»	Naga Laut	Winter	Samarang	— »	
» ...18	Nederlandsch	Z. M. stooms. Hekla	luit. t/z 1 kl. v. Woelderen	Soerabaya	12 »	

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Maart...17	Nederlandsch	Willem de Clercq	Ouwehand	Soerabaya
» ...—	Nederl. Indisch	Tartar	Sie Kong Pat	Cheribon.
» ...18	Engelsch	Richard and William	Brigstock	Sydney
» ...19	Nederlandsch	Alcyone	Sandberg	Nederland
» ...—	Nederl. Indisch	Chadelie	Baoseer	Banka

In lading liggende Schepen te *Batavia.*

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Doelwijk *	Kramer	Nederland	B. Kopersmit en co.
»	Elisabeth Antonia	Schippers	in reparatie	»
»	Mercurius	Veeneman	Soerabaya	Maclaine, Watson en co.
»	Nijverheid	Bus	»	»
»	K. N. Yachtclub *	Lindern	Samarang	van Ommeren, Rueb en co.
»	Plancius *	Rotgans		Tiedeman en van der Burg.
Nederl. Indisch	Mary Anna Sophia	Radjie	Benkoelen	D. N. Buijs & co.
» »	Marzoek	Sech Soenkap	Soerabaya	Coulster en co.
» »	Oedjong Pandan	Tjia Oh		
» »	Tjaij Goan	Tan Teksoeij		
» »	Oeij Sinjo	Oe Je		
» »	Djoharie	Mohamad Assiek		Coulster en co.
» »	Almanshoor	Sech Jamanie	Banka	»
» »	Naga Laut	Winter	Samarang	Jhon Pryce en co.
Engelsch	Stephano	Campbell	Singapore	Adam en co.
»	Glendaragh	And. White	Cork	Maclaine, Watson en co.
»	Margaret West	Bauman	London	Martin, Dyce en co.
Amerikaansch	N. B. Palmer	G. B. Lower	New-York	Paine, Stricker en co.
»	Frances Whitney	Silver	in reparatie	»
Hamburgsch	Cesar Godefroi	Behn	Nederland	Metzendorff, Wilmans en co.
»	Herder	van Hagen		Busing, Schröder en co.
»	Nicoline	Vallesen		»
Mexicaansch	Montezuma	Pfannkuche		»

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Aangekomen Passagiers.

Met het N. I. schip *Nagalaut*, de heeren *W. J. R. van Beusechem, L. J. van Beusechem,*

Vertrokken Passagiers.

Met het N. I. stooms. *Banda*, de heeren *A. Loudon en familie, H. H. Loudon, J. Gyzing, Martin;* mevr. *Wolrabe; Z. M. troepen.*

Met het N. I. schip *Tartar*, de heeren *J. L. Barkey, J. Boogaardt.*

Handels-Berigten.

De wekelijksche Gouvernements veilingen van Spaansche Matten hebben plaats gevonden tot de navolgende gemiddelde prijzen:

Oct. 16	1852.	40000	Mexicaansche met den Arend.	f 2,78$^{3}/_{5}$	zilver.
» 23	»	40000	» » » »	» 2,76$^{1}/_{4}$	»
» 30	»	40000	» » » »	» 2,72$^{1}/_{2}$	»
Nov. 6	»	40000	» » » »	» 2,69$^{1}/_{4}$	»
» 13	»	40000	» » » »	» 2,71$^{3}/_{16}$	»
» 20	»	40000	» » » »	» 2,70$^{1}/_{2}$	»
» 27	»	40000	» » » »	» 2,70$^{1}/_{16}$	»
Dec. 4	»	40000	» » » »	» 2,70$^{1}/_{8}$	»
» 11	»	40000	» » » »	» 2,70$^{1}/_{4}$	»
» 18	»	40000	» » » »	» 2,70$^{3}/_{16}$	»
» 24	»	40000	» » » »	» 2.67$^{85}/_{100}$	»
» 31	»	40000	» » » »	» 2,76	»
Jan. 22	1853.	40000	» » » »	» 2,63$^{1}/_{2}$	»
» 29	»	40000	» » » »	» 2,61	»
Febr. 5	»	40000	» » » »	» 2,60	»
» 12	»	40000	» » » »	» 2,62	»
» 17	»	40000	» » » »	» 2,61	»
» 26	»	40000	» » » »	» 2,61	»
Maart 5	»	40000	» » » »	» 2,60	»
» 12	»	40000	» » » »	» 2,61	»
» 19	»	40000	» » » »	» 2,62$^{1}/_{2}$	»

Aanvoer.

Van Cheribon per ned. ind. brik *Tjaijgoan* gez. Tan Teksoeij.

20 koija. witt. aarde *aanb. gebl. lad. v. Batavia.*
1107$^{81}/_{100}$ pic. suiker 1 kinder wagentje *v. d. Broek en co.*
34$^{1}/_{2}$ pic. suiker 16 do. laxa 4 do. knoflook 1 do. soija. *Kwee Bintjeng*
72 ks. thee 3 pak zeilgaren *de Gezagvoerder.*

Van Cheribon per ned. ind. schip *Oeij Sinjo* gez. Oeij Djie.

1275$^{33}/_{100}$ pic. suiker 59$^{70}/_{100}$ do. do. *Paine Stricker en co.*
985$^{70}/_{100}$ do. idem. *MacLaine Watson en co.*
28 st. jatie planken 9 kist. laxa 3 krandjang chin. papier 1 kt. do. schoenen 1 krandj. 2 kisten suiker 15 krandj. knoflook *de Gezagvoerder.*

Van Manila per amerik. schip *Frances Whitneij* kapt. P. Silver. agt. Paine Stricker en co.

450 bn. hennip 1 partj. do. 50 bn. huiden 47 kn. indigo 15 do. do. 66 pic. koffij. 7001 do. suiker 400 do. sapanhout 164 do. rotting 22 mn. parlemoer 213 pic. koffij. 267 bn. huiden 147 kn. indigo *de Agenten.*

Uitvoer.

Naar Samarang per ned. zes *Gezusters* kapt. Ruhaak.

160 water leggers 700 sovereigns *aanb. gebl. lad. v. Nederland.*

Naar Bombaij per eng. schip *Aurora* kapt. Cowie.

Ballast.

Naar Cheribon en Samarang per ned. ind. bark *Djelanie* gez. Said Moht. bin Alie.

560 bn. ong. katoen 5$^{4}/_{10}$ pic. wit. damm. 1 corg. bamb. tennongs 25 pr. tinne tjoe pottj. 22 pic. glaw vrucht. 5 corg. sirie doos 6 do. hout boens 30.000 st. kroepoek 21$^{3}/_{4}$ pic. gambier *aanb. gebl, overige lad. v. Palembang.*
3 bn. madr. chits. 3 pic dadels 3 do. tarwe *Said Aloewie Satrie.*
3 kn. arab mutsen 7$^{1}/_{2}$ corgs. madr. chits. 5 st. zijde kleedj. 50 do do. goederen 5 corg. arab badjes 4 ps. hoofd banden 10 ps. eur. shawls 19 do. do. katoen 23$^{1}/_{2}$ doz. kat. doeken 9 corg. arab mutsen 2 doz. eur. katoen doeken 1 corg. sarongs 2 do. arab hoofd banden 20 pak do. papier 3 corg eur. koord 31 kalbas roze water 1 zak gardamong 1 do. arab kanarie 2 do. do. benzoin 2 do. inl. medicijnen 2 pak garoe hout 4 doos 1 pak inh. arab reuk olie *Sech bin Mocht. Baäman.*
1 kt. arab. zijde 1 do. do. tjilees 2 do. ginghams 4 ps. shawls *Sech Achmt. Alhabasij.*
1 kt. eur. slendangs 2 do. jap. paijongs 1 do. vriesche klokken. *Sech Said Maget.*
14 kn. madapoll. 1 baal gekeperd kat. 2 do. woll. dekens 1 kt. wit. katjie kat. 4 do. eur. mousselinen *Said Mocht Aijdiet.*
2 kn. lampen *Gebr. Roselje en co.*
6 coll. provis. 1 kt papier. *v. d. Broek en co.*
1 kt. koperwerk *Chaulan.*
35 kn. manufact. *de Weerdt. Ruyl en co.*
1 kt. kinder goederen *Willems* qq.
4 kn. eur. chitsen 95 doz. do. doeken 9 corg. slendangs 16 rol do. zijde 10 st. do. katoen 2 do. do. madapoll. 10,000 do. do. naald: 1 pak chin. garen 40 doz. tafel messen 6 st. eur. everlast. 2 corg. lange kleedjes 1 baal eur. laken 1 kt. holl. papier 1 do. vriesche klok. 1 do. mousselinen 3 roll. chin. zijde 1657 ps. zilv. sp. matt. 4000 guld. specie 600 sp. matten 100 gouden ducaten. *Sech Said Maget.*
700 ps. zilv. sp. matt. *Sech djen Bakar.*
3400 gouden ducaten *Said Mocht. bin Alie.*
1000 idem. *Said Mocht. Aijdiet.*

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip *Willem de Clercq.* kapt. Auwerhand.

150 ton steenkolen 126 kn. koopmanschapp. 109 kn. do. 330 coll. aardewerk 19 st. machinerie *aanb. gebl. lad. van Liverpool voor Soerabaya.*
60 pic. rotting *B. Kopersmit en co.*

Naar Nederland via Samarang per ned. schip *Luciparee* kapt. Kloppenburg.

Lading voor Nederland.

250 pic. tin. *N. H. M.*
100 do. rotting. *B. Kopersmit en co.*
14 kn. jap. goederen *de Wolff.*
100. ks. gember *Haager en Schuurman.*
4017 pic. suiker *O. J. M. v. A.* en *L.*

Voor Samarang

20 bn. goenij zakken *O. J. M. v. A.* en *L.*

Naar Samarang per ned. ind. stoomschip *Banda* kapt. Worthingt

2 kn. tafel servies 1 stel messen 1 tromm. gandaria 1 pakk. *Peters.*
10 kn. longcloth 3 do. bl. katoen 1 do. eur. sarongs 8 bn. do. katoen 1 ks. zilv. specie. *Han Tjengsan.*
36 pic. blad. koper *Said acht. Atas.*
1 lessenaar *B. Kopersmit en co.*
6 kn. man. sigaren *Haager en Schuurman.*
150 ps. goudgeld. van f 10 *Sech Nasar Temimi.*
1 kt. fr. boeken 1 pakj. do. *H. M. v. Dorp.*
1 pakj. boeken 2 kt. do. *Lange en co.*
2 ks. div. kleinigheden 1 keld. roodevisch 1 kistj. 1 tromm. 1 div. kleinigheden 1 do. gandaria *B. Kopersmit en co.*
150 ps. goud geld. 2000 do. zilv. specie 4160 do. do. sp. mat *Tio Tjaij.*
2 kn. papier en boeken 2 ks. idem 1 do. papier. *v. Haren No*
13 bn. wit katjie kat. 2 kn. slendangs 2 do. eur. dorias 7 do. chitsen 60 st. do. doerias 16 rol do. everlast 8 do. do. laken st. do. tjilees 20 do. do. ong. katoen 18 corg. sarongs. *Lim*
2 kn. banket 9 do. mostard 1 do. champignons 2 do. sigaren *Pryce en co.*
2 pakj. holl. boeken *v. Dorp.*
20 kn. metalen knoopen 2000 mex. dollars *Bahre en Kinder.*
150 ps. goud geld. *Sech Abdulla.*
1 pak do. horologien *E. Bornand.*
1000 sp. matten *Sech awab Djawas.*
1 kt. zijde manufact. 1 do. gemt. kleederen *Brandon en Meijer.*
1 kt. boeken *v. Haren Noman.*
2 kn. divers. 1 do. medicijnen *Bahre en Kinder.*
200 ps. goud geld. *Sech Said Maget.*

Naar Cheribon per ned. ind. brik *Tartar* gez. Sim Pie.

3 vs. crepe kruid *John Pryce en co.*
1 kt. wijn 6 fl. castor olie 2 vn. wijn 1 kt. brandewijn 6 fl. bi 12 do. likeur 6 do. vogel zaad 5 do. musc. wijn 1 do. banke kt. papier 10 zak hagel 9 pak kaarsen 4 blik mosterd 1 keld. zuren 3 kist. zeep 2 do. glaswerk 1 do. eaude cologne 3 vn. 10 vs. boter 1 kt. meel 1 do. laken. 10000 p. naalden 1 rol 1 kt. madapoll. 1 do. ruwe katoenen 1 do. rood garen. 1 gekeperd katoen *Kesler.*
1 kt. thee 1 do. gember 1 do. zeep 1 do. agar agar 1 md. soi slijpsteenen 1 kt. paijongs 1 zak koffij 1 kt. mosterd *John P en co.*
43 kn. madapoll. 3 bn. kat. garen 1 do. wollen dekens *Sech Maget.*
48 halv. vaten meel 1 reiswagen 1 vat menie 1 pak vijlen 3 pannen 2 kn. wijn 1 vt. verf 7 do. divers. verf 1 do. divers. halv. led. leggers 4 pak blikk. tromm. 1 hoed 1 pak boeke baal werk 50 pic. rotting *Paine Stricker en co.*
1 kt. castor olie 1 do. [illegible]
100 pic. ijzer 1 kt. sigaren 1 do. eaude cologne 6 do. castor do. sloten 5 do. glasen pannen 4 do. sherry brandij 2 vs. zout 1 mandj. 2 kistj. glaswerk. *Kreglinger Dummler en co.*
1 tapijt 2 alcatieven *Vaupel en co.*
1000 kurken 1 vat azijn 4 vs. menie 8 do. boter 2 kn. glas 1 pak beschuit 1 rijtuig 3 vn. loodwit 1 kt. spiegeltj. 4 gen kleedjes 8 pr gordijnen 1000 ps. sigaren 1 pak divers. 2 die tuigen 2 fl. traan 1 wagen tuig 1 kistj. bitter. *John P en co.*
1 kistj. portwijn 2 doz. jap. kleinigheden *Domingos.*
12 mn. selts. water 1 kt. wijn 1 do. 1 toilet spiegel *v. d. Bi*
1 kt. kat. goederen en kramerijen *Sech Said Maget.*
62 coll. provis. en dranken 2 vs. jagtkruid *v. d. Broek en co.*
2 vaten olie 1 kt. wijn *v. d. Biesen.*
6 vs. zwd. koper 2 do. divers. 33/2 led. leggers 1 blok lood *Ommeren Rueb en co.*
1 kt. kat. doeken 2 do. ong. katoen *Said acht. Atas.*
12 kn. madapoll. *Sech Salim bin Soenkar.*
2 do. idem. *Sech Said Maget.*
5 kn. madapoll. 3 bn. wit katoen 3 kn. madapoll. 2 do. ong. 8 doz. roode doeken 1 rols zijde goederen *Said acht. Atas.*
1 vt. kruid *John Pryce en co.*
12 kn. madapoll. 2 do. mousselinen 2 do. rood garen 2$^{20}/_{100}$ pi *Said acht. Atas.*
100 kelders genever 2 vaten meel. *Paine Stricker en co.*
25 keld. lijn olie 4 vn. loodwit 2 do. menie 12 kn. terpentijn 62 coll. provis. en dranken 2 kn. tafelgoed modewaren en k ijen 2 kn. spiegels 2 do. banket 2 do. aardewerk 2 do. 6 do. lamp. glazen 1 do bronswerk en kramerijen *Kopersmit*
45 fg. staal. *N. H. M.*

Gedrukt te *Batavia*, bij *Wᵒ.* BRUINI